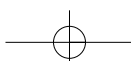

7

«Στα πέρατα της Γης!»

Ο πιο πολυταξιδεμένος άνθρωπος στη Γη!

Η επόμενη έκδοση του βιβλίου Γκίνες ετοιμάζεται να φιλοξενήσει έναν Έλληνα, τον Μπάμπη Μπίζα, τον μοναδικό άνθρωπο που ταξίδεψε σε όλες τις χώρες του πλανήτη. Έχει τριάντα διαβατήρια με σφραγίδες από 193 χώρες του πλανήτη μας! Ο Μπάμπης Μπίζας είναι ταξιδιωτικός πράκτορας και εκατοντάδες Έλληνες έχουν ταξιδέψει μαζί του τα τελευταία χρόνια σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης.

Είστε ο πιο πολυταξιδεμένος άνθρωπος της Γης. Ένα εκπληκτικό ρεκόρ! Το είχατε ποτέ φανταστεί;

Ότι θα κατέρριπτα πρώτος το συγκεκριμένο ρεκόρ, όχι, δεν το είχα φανταστεί. Άρχισα να ταξιδεύω από την επιθυμία μου να γνωρίσω τον κόσμο και όχι να κάνω ρεκόρ. Όταν είχα πλέον επισκεφτεί τις 170 από τις 193 χώρες που υπάρχουν στον παγκόσμιο χάρτη, τότε είπα: «Γιατί όχι; Ας γίνω εγώ ο πρώτος που θα έχει ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο». Στην αρχή ήμουν απλώς ευτυχής που γνώριζα διαφορετικές κουλτούρες.

Πώς αρχίσατε να ταξιδεύετε;

Τα πρώτα ερεθίσματα ήρθαν από διάφορα βιβλία και εικόνες των παιδικών μου χρόνων. Μια εικόνα είναι αρκετή, ώστε να ξεσηκωθεί και να πάω σε τόπους άγνωστους, μακρινούς. Για παράδειγμα, μια γκραβούρα του 19ου αιώνα, που με άφησε άφωνο, όταν την αντίκρισα, ήταν η αιτία για να αναζητήσω το μοναστήρι του Αγίου Σάββα στην Παλαιστίνη.

Συνεπώς, η φαντασία παίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή τόπων.

Σημαντικότερο θα έλεγα. Από περιέργεια βρέθηκα στις Αλεούτιες Νήσους στον Βερίγ-

γιο Πορθμό. Δεν είχα δει ποτέ σχετική φωτογραφία, ωστόσο είχα την περιέργεια να δω το μέρος και, το κυριότερο, να παρακολουθήσω την καθημερινότητα των ντόπιων. Τι είδα τελικά; Γυμνά νησιά, δίχως την παραμικρή βλάστηση, με ανθρώπους τραχείς

που επιβιώνουν σε ένα δύσκολο περιβάλλον ψαρεύοντας ψωκίες.

Ποιο ήταν το πρώτο σας ταξίδι;

Η Βουλγαρία. Ήμουν φοιτητής στη Θεσσαλονίκη και ήταν εξαιρετικά απλό για μένα. Αφήστε που ήξερα και τη γλώσσα, διότι είχα σπουδάσει στο Ινστιτούτο Βαλκανικών Χωρών. Στο δεύτερο ταξίδι πήγα στο Αφγανιστάν οδικώς με

ένα σακίδιο στην πλάτη, μετά στην Ινδία και μετά στην Αφρική. Όταν λέω οδικώς, εννοώ με οτοστοπ. Άλλαξα συχνά μεταφορικά μέσα. Ταξίδεψα με τρένο, λεωφορείο, αυτοκίνητο. Έκανα και πεζοπορία. Είχα προγραμματίσει να λείψω από την Ελλάδα για δύο μήνες και τελικά έλειψα για πεντέμισυ.

Ποιο μέρος του κόσμου σας έχει προκαλέσει μεγαλύτερη εντύπωση;

Η Ανταρκτική. Μπροστά στο μεγαλοπρεπές τοπίο νιώθεις μικρός και αδύναμος. Το ταξίδι αυτό ήταν μια μοναδική εμπειρία. Επι-

στρέφοντας δεν είχα όρεξη να ταξιδέψω πουθενά αλλού.

Τι σας έχει μείνει από την τριαντάχρονη περιήγησή σας; Τι θα ξεχωρίζατε;

Σαν τοπίο, όπως είπα και πριν, ξεχωρίζω την Ανταρκτική. Από πλευράς ανθρώπων, οι λαοί της Νότιας Αιθιοπίας θα μου μείνουν αξέχαστοι. Ζουν ακόμα στη Νεολιθική Εποχή, ντυμένοι με δέρματα, στολισμένοι με μέταλλα. Επίσης, οι λαοί της Βόρειας Ναμιμπίας, οι Χίμπα, οι φυλές της Ορίσα στην Ανατολική Ινδία όπου οι γυναίκες ζωγραφίζουν τα πρόσωπά τους, οι λαοί των Ιμαλαΐων.

Πώς επικοινωνείτε με αυτούς τους ανθρώπους;

Με τα μάτια, με νοήματα. Θα έλεγα ότι επικοινωνούμε με τον παραδοσιακό τρόπο των πρωτόγονων ανθρώπων.

Ποιο είναι το πιο απίθανο σημείο όπου συναντήσατε Έλληνα;

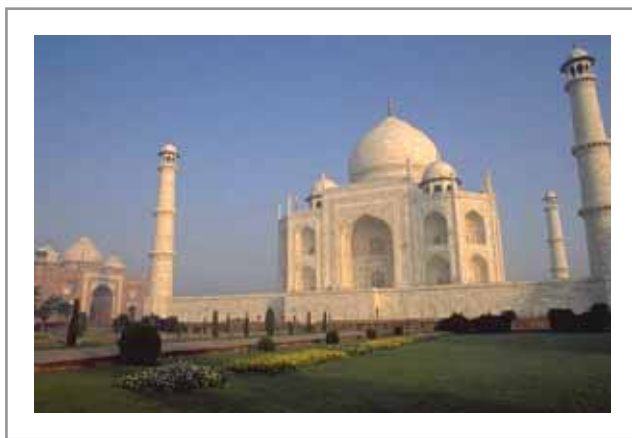
Στη Γη του Πυρός, στη Νότια Χιλή. Συνάντη-

σα μία γυναίκα με ελληνικές ρίζες. Μόλις πληροφορήθηκε την άφιξη του γκρουπ, έτρεξε να μας γνωρίσει. Δε θα ξεχάσω τη συγκίνησή της. Επίσης, σε μία αποστολή στο Πράσινο Ακρωτήριο άκουσα ιθαγενείς να μιλούν ελληνικά. Οι περισσότεροι είχαν δουλέψει σε ελληνικά πλοία και τους βόλευε να μιλούν στη γλώσσα μας. Απίστευτη εικόνα!

Σε ποιο μέρος του κόσμου θα μπορούσατε να ζήσετε για πάντα;

Θα ήθελα να ζήσω σε τρία μέρη. Πρώτα στη Γερμανία, λόγω της οργάνωσης και της υποδομής γενικότερα αλλά και για το πάθος που έχουν οι

Γερμανοί για την προστασία του περιβάλλοντος. Στη συνέχεια, θα επέλεγα τον Καναδά για τους ίδιους λόγους. Η τρίτη μου επιλογή θα ήταν η Βραζιλία. Δεν έχει καμία σχέση με τις προηγούμενες, αλλά έχει απίστευτες φυσικές ομορφιές και ένα ταμπεραμέντο που με καταγοητεύει.

1. Τι ώθησε τον Μπάμπη Μπίζα να αρχίσει τα ταξίδια;
2. Πώς συνήθιζε να ταξιδεύει στα πρώτα του ταξίδια;
3. Γιατί του έχει μείνει αξέχαστη η Ανταρκτική;
4. Ποιοι άνθρωποι του έχουν κάνει τη μεγαλύτερη εντύπωση;
5. Σε ποιες χώρες θα ήθελε να ζει ο Μπάμπης Μπίζας;

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ

- Όταν *είχα* πλέον *επισκεφτεί* τις 170 από τις 193 χώρες που υπάρχουν στον παγκόσμιο χάρτη, τότε είπα: «Γιατί όχι; Ας γίνω εγώ ο πρώτος που θα έχει ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο».
- Δεν *είχα* *δει* ποτέ σχετική φωτογραφία.
- Οι περισσότεροι *είχαν* *δουλέψει* σε ελληνικά πλοία και τους βόλευε να μιλούν στη γλώσσα μας.

Πότε έγιναν οι ενέργειες που δείχνουν τα ρήματα με έντονα γράμματα;

Ο Υπερσυντέλικος περιγράφει μια ενέργεια ή κατάσταση η οποία ολοκληρώθηκε στο παρελθόν πριν από μία άλλη, π.χ.

- Όταν του τηλεφώνησα, *είχε ήδη μάθει* τα νέα.
- Πριν παντρευτεί η Ελένη, *δεν είχε ταξιδέψει* ποτέ!

Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να αντικατασταθεί από τον Αόριστο ή από τον Παρατατικό, π.χ.

- *Είχα συναντήσει* πολλές φορές τον Νίκο στο Λονδίνο, πριν επιστρέψω στην Ελλάδα.
- *Συνάντησα* πολλές φορές τον Νίκο στο Λονδίνο, πριν επιστρέψω στην Ελλάδα.
- *Συναντούσα* συχνά τον Νίκο, όταν ζούσα στο Λονδίνο.
- Με *είχε ενημερώσει* εγκαίρως για τη συνάντηση, αλλά δεν μπόρεσα να πάω.
- Με *ενημέρωσε* εγκαίρως για τη συνάντηση, αλλά δεν μπόρεσα να πάω.

◆ Προσοχή!

Δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τον Παρατατικό, όταν συνοδεύεται από τα επιρρήματα *ήδη, κιόλας, δεν...ακόμη* και άλλες παρόμοιες εκφράσεις.

Δεν είχε ακόμη ξημερώσει, όταν φύγαμε από το σπίτι.

ΑΛΛΑ ΟΧΙ

Δεν ξημέρωνε / ξημέρωσε ακόμη, όταν φύγαμε από το σπίτι.

Όταν μάθαμε για την κληρονομιά, είχαμε ήδη κάνει αίτηση για να πάρουμε δάνειο.

ΑΛΛΑ ΟΧΙ

Όταν μάθαμε για την κληρονομιά, κάναμε ήδη αίτηση για να πάρουμε δάνειο.

ΣΥΝΘΕΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ΡΙΠΤΩ (ΑΠΟΡΡΙΠΤΩ, ΕΠΙΡΡΙΠΤΩ, ΚΑΤΑΡΡΙΠΤΩ)

- Ότι θα **κατέρριπτα** πρώτος το συγκεκριμένο ρεκόρ όχι, δεν το είχα φανταστεί.
- Η Βουλή **απέρριψε** το νομοσχέδιο για τις δασικές εκτάσεις.
- Η Μάνια δεν αναλαμβάνει ποτέ τις ευθύνες της. Φροντίζει να τις **επιρρίπτει** σε άλλους.

Από τα σύνθετα ρήματα σε **-ρίπτω** προκύπτουν τα παρακάτω ουσιαστικά: **απόρριψη, επίρριψη, κατάρριψη**.

- Η **απόρριψη** της αίτησης του Γιώργου από την εταιρεία τον στενοχώρησε.
- Η **επίρριψη** των ευθυνών σε τρίτους είναι χαρακτηριστικό γνώρισμά του.
- Η **κατάρριψη** του αεροπλάνου έφερε τις δύο χώρες στα πρόθυρα πολέμου

Βρες στο λεξικό τι σημαίνουν τα παραπάνω ουσιαστικά.

Ο γύρος του κόσμου με ένα αερόστατο!

Ο εκατομμυριούχος Στιβ Φόσετ είχε ένα μεγάλο όνειρο: να γίνει ο πρώτος άνθρωπος που θα έκανε τον γύρο της Γης μόνος μέσα σε ένα αερόστατο. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισε, ο Φόσετ δεν εγκατέλειψε ποτέ το όνειρό του! Χρειάστηκε σχεδόν έξι χρόνια προσπαθειών και έξι συνολικά πτήσεις για να πετύχει τον στόχο του. Οι πρώτες πέντε προσπάθειές του απέτυχαν σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας του κακού καιρού και μηχανικών προβλημάτων. Στις 2 Ιουλίου 2002, όμως, ο Φόσετ τελικά ολοκλήρωσε το ταξίδι του. Προσγειώθηκε στη νότια Αυστραλία έχοντας διανύσει μέσα σε 13 ημέρες περισσότερα από 19.552 μίλια! Σε ορισμένα σημεία της διαδρομής ένα άλλο αερόστα-

το, στο οποίο επέβαιναν δημοσιογράφοι, πλησίαζε τον Φόσετ για να τον φωτογραφίζουν και να του παίρνουν συνεντεύξεις. Μετά την άφιξή του δήλωσε: «Τελικά, μετά από έξι πτήσεις πέτυχα! Ήταν μια θαυμάσια στιγμή για μένα, μια πολύ ικανοποιητική εμπειρία».

Ο Φόσετ ξεκίνησε το ταξίδι του στις 20 Ιουνίου του 2002 από το Νόρθαμ της Αυστραλίας. Το αερόστατό του είχε ύψος 42,67 μέτρα, πλάτος 18,28 και ήταν γεμάτο με 16.800 κυβικά μέτρα αέρα και ήλιο¹. Το ονόμασε «Bud Light Spirit of Freedom». Δύο εβδομάδες πριν από την πτήση του, ο Φόσετ ζούσε στην καμπίνα του αερόστατου που έχει το μέγεθος μιας ντουλάπας! Στο αερόστατο δεν υπήρχε μηχανικός και η κινητήρια δύναμή του ήταν μόνο ο άνεμος. Ο Φόσετ έπρεπε να κατευθύνει το αερόστατο κινώντας το πάνω-κάτω για να «πιάσει» τους ανέμους στη σωστή κατεύθυνση. Με τόσο πολλή δουλειά που έπρεπε να κάνει, ο Φόσετ μπορούσε να κοιμάται μόνο 4 ώρες την ημέρα, που τις διαιρούσε σε 45 λεπτά ύπνου τη φορά.

Η ταχύτητα των αερόστατων υπολογίζεται στα 80,45 χιλιόμετρα την ώρα, αλλά το αερόστατο του Φόσετ σε κάποιο σημείο κατέρριψε αυτό το ρεκόρ! Έφτασε στην απίστευτη ταχύτητα των 315,35 χιλιομέτρων την ώρα!

Ο γύρος του κόσμου με αερόστατο δεν είναι η μοναδική αποστολή που ανέλαβε ο Φόσετ. Διέσχισε κολυμπώντας τη Μάγχη το 1985, πήρε μέρος σε αγώνες ελκλήθρων με σκύλους το 1992, συμμετείχε στο 24ωρο Ράλι του Le Mans το 1996 και τερμάτισε στο Τρίαθλον στη Χαβάη. Ένας αληθινός ταξιδευτής του κόσμου, ο Φόσετ κρατάει το παγκόσμιο ρεκόρ στο σπορ του αερόστατου, στην ιστιοπλοία και στις πτήσεις αεροπλάνων.

1. ήλιο: ελαφρύ αέριο που χρησιμοποιείται για το φούσκωμα των αερόστατων.

1. Ποιο ήταν το όνειρο του Φόσσετ; Δυσκολεύτηκε να το πραγματοποιήσει;
2. Κάτω από ποιες συνθήκες πραγματοποίησε το εγχείρημά του;
3. Γνωρίζεις άλλους ανθρώπους που πραγματοποίησαν παρόμοια κατορθώματα;

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

- Ο Φόσσετ δεν **εγκατέλειψε** ποτέ το όνειρό του!
- Οι πρώτες πέντε προσπάθειές του **απέτυχαν** εξαιτίας του κακού καιρού και μηχανικών προβλημάτων.
- Σε ένα άλλο αερόστατο **επέβαιναν** δημοσιογράφοι.
- Το αερόστατο του Φόσσετ σε κάποιο σημείο **κατέρριψε** το ρεκόρ!

Ο γύρος του κόσμου με αερόστατο δεν είναι η μοναδική αποστολή που **ανέλαβε** ο Φόσσετ. **Διέσχισε** κολυμπώντας τη Μάγχη το 1985.

Σχηματισμός Παρατατικού και Αορίστου

A. Όταν η πρόθεση λήγει σε φωνήεν:

Στα ρήματα που είναι σύνθετα με μία πρόθεση χάνεται το τελικό φωνήεν της πρόθεσης στον Παρατατικό και τον Αόριστο, π.χ. *καταγράφω* → *κατέγραφα*, *απορρίπτω* → *απέρριψα*.

Εξαιρούνται τα ρήματα που είναι σύνθετα με τις προθέσεις *περί*, *προ*, τα οποία διατηρούν το τελικό τους φωνήεν, π.χ. *περιβάλλω* → *περιέβαλλα*, *προβλέπω* → *προέβλεψα*.

B. Όταν η πρόθεση λήγει σε σύμφωνο:

Στα ρήματα που είναι σύνθετα με πρόθεση που λήγει σε σύμφωνο, αυτό διατηρείται πριν από το ε, π.χ.

εισπράττω → *εισέπραττα/ εισέπραξα*   αλλά *εισπράξαμε*
υπερβάλλω → *υπερέβαλλα / υπερέβαλα*   αλλά *υπερβάλατε*

Οι προθέσεις *συν* και *εν* διατηρούν το ν πριν από το ε. Στους άλλους τύπους παίρνουν διάφορες μορφές.

συμβάλλω	→	συνέβαλλα / συνέβαλα	αλλά	συμβάλαμε
συγκρίνω	→	συνέκρινα / συνέκρινα	αλλά	συγκρίναμε
συλλαμβάνω	→	συνελάμβανα / συνέλαβα	αλλά	συλλάβατε
εντείνω	→	ενέτεινα / ενέτεινα	αλλά	εντείνανε
εμπνέω	→	ενέπνεα / ενέπνευσα	αλλά	εμπνεύσατε
εγκρίνω	→	ενέκρινα / ενέκρινα	αλλά	εγκρίναμε

Επίσης, η πρόθεση *εκ* γίνεται *εξ* πριν από το *ε*.

εκτρέπω	→	εξέτρεπα / εξέτρεψα	αλλά	εκτρέψατε
εκφράζω	→	εξέφραζα / εξέφρασα	αλλά	εκφράσανε

Τι παρατηρείς σχετικά με το «ε» που εμφανίζεται στον Παρατατικό και στον Αόριστο σε σχέση με τον τόνο;

◆ Προσοχή!

Κάποια ρήματα, παρόλο που είναι σύνθετα, σχηματίζουν τον Παρατατικό και τον Αόριστο σαν να είναι απλά, π.χ. *διαλέγω* → *διάλεγα, διάλεξα*

ή έχουν δύο τύπους,

π.χ. *προσβάλλω* → *πρόσβαλλα / προσέβαλλα, πρόσβαλα / προσέβαλα*

συγκρίνω → *σύγκρινα / συνέκρινα*

Κλίση Παρατατικού και Αορίστου

Παρατατικός	Αόριστος
κατέγραφα κατέγραφες κατέγραφε καταγράφαμε καταγράφατε κατέγραφαν / καταγράφανε	κατέγραψα κατέγραψες κατέγραψε καταγράψαμε καταγράψατε κατέγραψαν / καταγράψανε
περιέβαλλα περιέβαλλες περιέβαλλε περιβάλλαμε περιβάλλατε περιέβαλλαν / περιβάλλανε	περιέβαλα περιέβαλες περιέβαλε περιβάλλαμε περιβάλλατε περιέβαλαν / περιβάλλανε

Έλληνες ορειβάτες στο Έβερεστ!

Στις 18 Μαΐου 2004 Έλληνες πάτησαν το πόδι τους στην υψηλότερη κορυφή του κόσμου, το Έβερεστ. Τα πέντε μέλη της ελληνικής αποστολής ύψωσαν στα Ιμαλαία την ελληνική σημαία, καθώς και αυτήν των Ολυμπιακών της Αθήνας.

Από τον Μάιο του 1953, όταν ο Τένζινγκ Νόργκεϊ, ιθαγενής της φυλής Σέρπα, και ο σερ Έντμουντ Χίλαρι κατέκτησαν πρώτοι το Έβερεστ, περίπου 1.200 άτομα έχουν ανέβει στην κορυφή, σε υψόμετρο 8.850 μέτρων. Κοντά σ' αυτούς, σχεδόν διακόσιοι ορειβάτες πέθαναν στην προσπάθειά τους να κατακτήσουν την κορυφή.

Ο αρχηγός της αποστολής, Γιώργος Βουτυρόπουλος, είχε προετοιμάσει την ομάδα μεθοδικά για να αντιμετωπίσει τις ποικίλες δυσκολίες που τους περίμεναν σε αυτό το επικίνδυνο εγχείρημα. Ένας από τους σοβαρότερους κινδύνους που είχαν να αντιμετωπίσουν ήταν οι τραυματισμοί αλλά και οι ασθένειες που προσβάλλουν τον οργανισμό λόγω του μεγάλου υψομέτρου. Προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε αυτές τις προκλή-

σεις, τα μέλη της αποστολής φρόντισαν να εξοπλιστούν με τα κατάλληλα φάρμακα και εφόδια και έμαθαν να αναγνωρίζουν έγκαιρα τα συμπτώματα των ασθενειών των βουνών.

Ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η ημέρα της κορυφής, όταν δηλαδή πλησιάζουν στην κατάκτηση του στόχου τους. Οι ορειβάτες πρέπει να κάνουν σωστό υπολογισμό των δυνάμεών τους, έτσι ώστε όχι μόνο να φτάσουν στην κορυφή αλλά και να καταφέρουν να επιστρέψουν μέσα στην ίδια μέρα στον τε-

λευταίο τους σταθμό, εκεί δηλαδή όπου έχουν αφήσει τα αντίσκηνα και τα εφόδιά τους. Αν δουν ότι δε θα καταφέρουν να πετύχουν και τους δύο στόχους τους, σκάβουν τρύπες μέσα στο χιόνι και κοιμούνται εκεί, ώστε να συνεχίσουν την επόμενη μέρα, πριν εξαντλήσουν κάθε απόθεμα δύναμης.

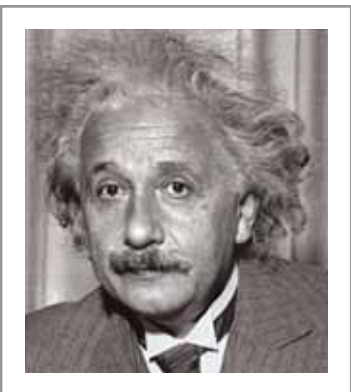
- Τα μέλη της ελληνικής αποστολής ύψωσαν στα Ιμαλαία την ελληνική σημαία.
- **Αποστολή** της ελληνικής ομάδας ήταν να κατακτήσει το Έβερεστ.
- Του ανέθεσαν μία πολύ επικίνδυνη **αποστολή**.
- Παρόλο που δεν ήθελα να **αναλάβω** εγώ αυτήν την **αποστολή**, σας υπόσχομαι ότι θα κάνω ό,τι μπορώ για να την **φέρω εις πέρας**.
- Καλό είναι να **θέτεις** ρεαλιστικούς **στόχους** στη ζωή σου, ώστε να είναι δυνατόν να τους **πραγματοποιήσεις**.
- Είναι αποφασισμένη να **πετύχει** / να **κατακτήσει τον στόχο της**, ό,τι κι αν συμβεί.
- Οι Έλληνες ορειβάτες **υπερνίκησαν τα εμπόδια** και, **ξεπερνώντας τα όριά τους**, κατάφεραν να επιτύχουν τον στόχο τους.
- **Αντιμετώπισε** με θάρρος τον κίνδυνο και κατάφερε να **ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες**.
- Μπορέσαμε να **αντεπεξέλθουμε στις απαιτήσεις του εγχειρήματος** χάρη στην καλή προετοιμασία.

- **θέτω / βάζω στόχους**
- **επιτυγχάνω / κατακτώ / πραγματοποιώ τον στόχο μου, φέρνω εις πέρας**
- **η αποστολή, μέλη της αποστολής**
- **αναθέτω αποστολή, αναλαμβάνω αποστολή**
- **εφόδια, απόθεμα δύναμης / αποθέματα τροφίμων**
- **στάδια προετοιμασίας της αποστολής**
- **αντιμετωπίζω τον κίνδυνο**
- **αντεπεξέρχομαι στις απαιτήσεις του έργου/της δοκιμασίας**
- **φτάνω στα όρια μου**
- **ξεπερνώ τα όριά μου, υπερνικώ /ξεπερνώ τις δυσκολίες / τα εμπόδια**

Πρωτοπόροι και πρωτοπόροι...

Μία πηγή έμπνευσης για τις γυναίκες

Η Αμερικανίδα Αμέλια Έρχαρτ, από τις πρώτες γυναίκες αεροπόρους, ήταν η πρώτη γυναίκα που διέσχισε τον Ατλαντικό. Την πρώτη φορά, τον Ιούνιο του 1928, ήταν μόνο επιβάτης. Το 1932, όμως, πέταξε από το Νιούφασουντλαντ στην Ιρλανδία ολομόναχη. Το κατόρθωμα της προκάλεσε μεγάλη εντύπωση και οδήγησε πολλές γυναίκες στο να ασχοληθούν με την αεροπλοΐα. Το 1934 η Έρχαρτ έγινε η πρώτη γυναίκα που πέταξε από την Χαβάη στην Καλιφόρνια, ένα εντυπωσιακό επίτευγμα, αν σκεφτούμε ότι δέκα άνδρες είχαν ήδη χάσει τη ζωή τους προσπαθώντας να το πετύχουν. Το 1937 η θαρραλέα πρωτοπόρος των πτήσεων ξεκίνησε για να κάνει τον γύρο του κόσμου με αεροπλάνο. Μετά από 22.000 μίλια και ενώ πετούσε πάνω από τον Ειρηνικό ωκεανό με προορισμό τις ΗΠΑ, το αεροπλάνο της εξαφανίστηκε χωρίς ίχνος μαζί με την ίδια και τον πλοηγό της.

Η νέα αντίληψη Χώρου και Χρόνου

Το 1921 το Νόμπελ Φυσικής απονέμεται στον Άλμπερτ Αϊνστάιν. Τιμάται έτσι για τη συμβολή του στην εφαρμογή της θεωρίας του Κβάντα, της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας της ύλης. Ωστόσο, η επιστημονική του συμβολή περιλαμβάνει και τη θεωρία της σχετικότητας, την οποία ανέπτυξε και ανακοίνωσε μεταξύ 1905 και 1916. Η διατύπωση αυτή τον τοποθετεί στην ιστορία της Φυσικής στο ίδιο επίπεδο με τον Κοπέρνικο, τον Γαλιλαίο και τον Ισαάκ Νεύτονα. Κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών είναι ότι οι θεωρίες τους οδήγησαν σε μια εντελώς νέα

θεώρηση των φυσικών νόμων που διέπουν το σύμπαν.

Μετά το 1919 όλοι θέλουν να ακούσουν και να μάθουν για τις πρωτόγνωρες σκέψεις για τον Χώρο και τον Χρόνο που περιλαμβάνει η θεωρία της Σχετικότητας. Μέσα σε ένα κλίμα παγκόσμιας ευφορίας για τους νέους ορίζοντες που ανοίγονται, τυπώνονται βιβλία, γυρίζονται ταινίες και δίνονται διαλέξεις με θέμα το έργο του Αϊνστάιν.

Ο ίδιος, έχοντας ταξιδέψει σε πολλές χώρες για να παρουσιάσει το έργο του, εγκαταλείπει την πατρίδα του τη Γερμανία το 1933, όταν ανεβαίνει στην εξουσία ο Χίτλερ. Εγκαθίσταται στο Πρίνστον των ΗΠΑ, όπου διδάσκει στο ομώνυμο Πανεπιστήμιο μέχρι τον θάνατό του το 1955.

Ο Αϊνστάιν συνειδητοποιούσε πλήρως την ηθική του ευθύνη ως επιστήμονας απέναντι στην ανθρωπότητα. Η θεωρία του για τη σχέση μεταξύ ενέργειας και μάζας είχε ως πρώτη πρακτική εφαρμογή την ατομική βόμβα. Το 1945 ο Αϊνστάιν συγκλονίστηκε από την τραγωδία της Χιροσίμα και του Ναγκαασάκι και από τότε αγωνίστηκε με όλες του τις δυνάμεις για την υπόθεση της Ειρήνης και του αφοπλισμού.

Οι επιδημίες δε φέρνουν πια τρόμο

Στα τέλη του 19ου, η χολέρα και η φυματίωση προκαλούσαν τον θάνατο χιλιάδων ανθρώπων στην Ευρώπη. Στα μέσα του 20ού αιώνα εξαφανίστηκαν σχεδόν τελείως από την ήπειρο αυτή χάρη στις ανακαλύψεις ενός σπουδαίου επιστήμονα, του Ρόμπερτ Κοχ.

Ο Κοχ ήδη ως νεαρός γιατρός ασχολήθηκε με την ανακάλυψη και μελέτη των παθογόνων παραγόντων που προκαλούν τις λοιμώδεις ασθένειες. Μεταξύ του 1882 και 1883 πέτυχε να βρει τον παθογόνο παράγοντα της φυματίωσης και της χολέρας. Επίσης, ανακάλυψε πρώτος ότι η φυματίωση των πνευμόνων μεταδίδεται με μολυσμένα σταγονίδια (π.χ. με τον βήχα). Από το 1890, χάρη στην τουμπερκουλίνη του, ο αριθμός των ενήλικων φυματικών μειώθηκε θεαματικά.

Ο Ρόμπερτ Κοχ πραγματοποίησε πολλά επιστημονικά ταξίδια στην Ασία και στην Αφρική για να βρει τα αίτια και άλλων επιδημικών νόσων, όπως η πανώλη, η ελονοσία και η ασθένεια του ύπνου. Ήταν αυτός που ανακάλυψε ότι η τελευταία μεταδίδεται από τη μύγα τσε τσε.

Για την προσφορά του στην επιστήμη και στην ανθρωπότητα τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ιατρικής το 1905.

Οι πρωτοπόροι των τηλεπικοινωνιών

Μαζί με το αυτοκίνητο και το αεροπλάνο, το τηλέφωνο είναι μία εφεύρεση που άλλαξε ριζικά την καθημερινή ζωή τον 20ό αιώνα. Η ιστορία του αρχίζει το 1861, όταν ο Γερμανός δάσκαλος Γιόχαν Φίλιπ Ράις παρουσιάζει στη Φρανκφούρτη την πρώτη συσκευή διαβίβασης ήχων, την οποία ονόμασε «τηλέφωνο». Ωστόσο, το κρίσιμο βήμα στην εξέλιξη της τεχνικής της ομιλίας από απόσταση έγινε το 1876, όταν ο Αλεξάντερ Γκράχαμ Μπελ εφηύρε το ηλεκτρομαγνητικό τηλέφωνο.

Έναν χρόνο αργότερα ο Αμερικανός τεχνικός Τόμας Άλβα Έντισον εφευρίσκει το μικρόφωνο κόκκων άνθρακος. Χάρη στη βελτίωση αυτή, το τηλέφωνο του Μπελ αξιοποιείται εκατό τοις εκατό, αφού τώρα πια μπορεί να χρησιμοποιείται και για συνδιαλέξεις μεγάλων αποστάσεων.

Στις 25 Ιανουαρίου 1915 άρχισε να λειτουργεί στις Ηνωμένες Πολιτείες το πρώτο διηπειρωτικό τηλεφωνικό δίκτυο, που συνέδεε τη Νέα Υόρκη με το Σαν Φρανσίσκο, δηλαδή τον Ατλαντικό με τον Ειρηνικό.

Ο Τόμας Άλβα Έντισον και ο Αλεξάντερ Γκράχαμ Μπελ εγκαινίασαν με τις εφευρέσεις τους την εποχή του τηλεφώνου και προετοίμασαν το έδαφος για τις σύγχρονες τηλεπικοινωνίες.

1. Σε τι άλλαξε τον ανθρώπινο πολιτισμό η εφεύρεση του Μπελ;
2. Ποιον από τους παραπάνω πρωτοπόρους θαυμάζεις περισσότερο;
3. Ποια από τις παραπάνω εφευρέσεις ή επιτεύγματα θεωρείς ότι άλλαξε περισσότερο τον ανθρώπινο πολιτισμό;

- Η **εφεύρεση** του τηλεφώνου έγινε από τον Γκράχαμ Μπελ.
- Η **ανακάλυψη** του τροχού και της φωτιάς έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία του ανθρώπινου πολιτισμού.
- Οι Ευρωπαίοι **ανακάλυψαν** την Αμερική, όταν έφτασε εκεί ο Χριστόφορος Κολόμβος.
- Η κατάκτηση του διαστήματος είναι κορυφαίο ανθρώπινο **επίτευγμα**.
- Μήπως αυτή η συνωμοσία που μας καταγγέλλεις είναι δική σου **επινόηση**;
- Η **επινόηση** νέων μεθόδων καλλιέργειας έχει προκαλέσει αύξηση της παραγωγής.
- Η **επίτευξη** του στόχου της αποστολής γιορτάστηκε με σαμπάνια!
- Η **εφεύρεση** του υπολογιστή έφερε **επανάσταση** στην τεχνολογία.

- εφευρίσκω – εφεύρεση – εφευρέτης
- ανακαλύπτω – ανακάλυψη
- επινοώ – επινόηση
- επιτυγχάνω – επίτευγμα / επίτευξη
- φέρνω επανάσταση σε

